

SPORAZUM O INTEGRITETU

UVOD

RAZUMIJEVANJE SPORAZUMA O INTEGRITETU

Na koje vrste ugovora se mogu primijeniti Sporazumi o integritetu?

Koriste se u raznim situacijama, poput:

- ugovora o **izgradnji**,
- ugovora o **opskrbi**,
- ugovora u strojarstvu, arhitekturi ili u drugim **konzultantskim uslugama**
- državnim **dozvolama, licencama, koncesijama** ili za **usluge koje država regulira** (telekomunikacije, vodoopskrba, otpad)
- državni programi za **privatizaciju** imovine,
- **druge usluge** koje stoje u ugovoru o isporuci

Kada bi Sporazum o integritetu trebao započeti?

Uvijek, kada je moguće. Sporazum o integritetu treba obuhvatiti sve aktivnosti vezane uz ugovor; od identifikacije potrebe za nabavu, pripreme natječajne dokumentacije, izbora ponuditelja, pravilnog

ugovaranja, provedbe projekta, načina rada do samog završetka ugovora.

Preporučuje se da Sporazum o integritetu započne s identifikacijom potreba nabave, iako se može pokrenuti i prednatječaj.

Da biste mogli izvući što više koristi iz Sporazuma o integritetu **morate započeti što prije!**

Tko su sudionici Sporazuma o integritetu?

U fazi pripreme (od identifikacije potreba za nabavu do trenutka objavljivanja poziva za podnošenje ponuda) **naručitelj** i **kontrolor** čine sudionike Sporazuma o integritetu.

U fazi javnog natječaja Sporazumu o integritetu se pridružuju **ponuditelji**, - osobe koje izrađuju ponudu, gdje navode kojem cilju nabava streme.

U trećoj, završnoj fazi, dolazi do provedbe ugovora potpisanog od ponuditelja koji su pobijedili u postupku javne nabave. U procesu zajedno sudjeluju **ponuditelj, naručitelj** i **kontrolor**. Podizovđači radova ili usluga također sudjeluju u sporazumu.

Donatori i **investitori** također mogu sudjelovati u Sporazumu o integritetu.

Uloga kontrolora

Kontrolor uz podršku stručnjaka, kada je u pitanju ugovor, pomno slijedi sve faze postupka i provedbe, te izvještava stranke ukoliko je došlo do kršenja ugovora. Kontrolor također priprema redovita izvješća o transparentnosti i pravednosti procesa. Takvi podaci su javno dostupni.

Kako je formiran Sporazum o integritetu?

Sporazum o integritetu je dokument koji može imati različite oblike, ovisno o uvjetima. Izrada ovog dokumenta je ključna, jer se odnosi na početak procesa, kada se uređuju odnosi između pojedinih dionika, naručitelja, kontrolora i tijela javnih vlasti. Sporazum ne zamjenjuje važeće zakonodavne propise pojedine države; on je uključen u sam okvir zakona.

Koji su glavni elementi Sporazuma o integritetu?

Sporazum o integritetu se potpisuje u slučaju određenog projekta između naručitelja koji vodi projekt, kontrolora i ponuditelja.

Glavni elementi su:

- Subjekt mora jamčiti da njegovi službenici **neće tražiti ili primiti mito**, darove ili plaćanje bilo koje vrste, te da će u slučaju kršenja provesti odgovarajuće sankcije (disciplinske, građanske ili kaznene).
- Izjava svakog ponuditelja da **nije platio, niti da će platiti mito** kako bi dobio ili zadržao ugovor.
- Obveza svakog ponuditelja da transparentno objavi **sve uplate** vezane za ugovor.
- Da obveze ostaju na snazi za najpovoljnijeg ponuditelja **do izvršenja ugovora**. Svaki ponuditelj to mora prihvatiti.
- **Sankcije** u slučaju da dođe do povrede od strane ponuditelja. Sankcije mogu biti: uskraćivanje ili gubitak ugovora; oduzimanje od ponude, izvršenja obveza ili druge sigurnosti; odgovornost za štetu koja je prouzročena naručitelju i konkretnom ponuđaču, te isključivanje prekršitelja od strane naručitelja na određeni vremenski period.
- Mehanizam za **rješavanje sporova**.
- Identifikacija neovisnog vanjskog kontrolora, čija prava i funkcije imaju širok doseg.

Koliki su troškovi provedbe Sporazuma o integritetu ?

Trošak provedbe Sporazuma o integritetu može se razlikovati ovisno o provedbi dogovora; aktivnostima samog procesa, te o složenosti postupaka za nadmetanje. Dosadašnje iskustvo je pokazalo da su **troškovi projekta jako mali**.

Financiranje Sporazuma o integritetu

Troškovi Sporazuma o integritetu mogu biti podmireni iz različitih izvora kao što su:

- javni izvori
- doprinosi donatora ili financijera projekta
- kroz naknade ponuditelja,
- kombinacijom navedenih izvora

KORISTI OD SPORAZUMA O INTEGRITETU

On je jednostavan i fleksibilan alat

U osnovi, Sporazum o integritetu je **ugovor** koji uspostavlja prava i obveze svih sudionika u javnom postupku ugovaranja. **Jednostavan je, fleksibilan i prilagodljiv**:

- Može se provoditi u okviru redovitih nadležnosti između službenika i tijela vlasti.
- Omogućava provedbu poželjnih standarda. Za to nisu potrebne nikakve pravne reforme.
- Ima široku primjenu kada je riječ o veličini ugovora o javnoj nabavi.

Alat koji ulijeva povjerenje javnosti

- Sporazum o integritetu omogućava nositeljima izvršne vlasti da okupe i mobiliziraju **javnost** za svoje projekte, te da se tako izbjegnu visoki troškovi i gubitak ugleda kada se korupcija pojavi u vrlo osjetljivim projektima.
- Sporazum o integritetu poboljšavaju **vjerodostojnost i legitimitet** naručitelja: tko je spreman dati neovisnom kontroloru (preko njega sve izlazi u javnost) da promatra postupak javne nabave, nema što skrivati.
- Sporazum o integritetu stvara **povjerenje** u javno odlučivanje, daju širu sliku pojedinačnog učinka na proces ugovaranja, te stvara povoljniju investicijsku klimu.

Alat koji osigurava kvalitetu proizvoda ili usluge i smanjuje troškove

Sporazum o integritetu omogućava vlasti da smanji visoke troškove, te da promijeni iskrivljenu sliku o korupciji u javnom ugovaranju tako što:

- Pomaže osigurati **poštena pravila igra**: to će motivirati ponuditelje da pripreme najbolju moguću ponudu, a time i provedbe ugovora na najbolji mogući način- nitko od ponuditelja neće imati privilegije.
- Omogućava **otkrivanje problema**: pravovremeni ispravci su jeftiniji, te sprječavaju kašnjenja u provedbi projekti.

Alat koji pomaže ispuniti očekivanja

Građani i EU očekuju antikorupcijske preventivne akcije od strane države:

- Novi propisi kohezijske politike EU uspostavili su nove regulatorne obveze za nacionalna tijela koja upravljaju fondovima EU, oni zahtijevaju **preventivne mjere** kako bi se identificirali i riješili mogući rizici, kao što su **prijevare**.
- Mjere za borbu protiv korupcije u zemljama članicama EU procjenjuje Europska Komisija u svom Antikorupcijskom izvješću koje se objavljuje svake 2 godine (slijedeće izvješće biti će objavljeno 2016.)

Alat koji pokazuje vodstvo

Naručitelji mogu pokazati da su **inovativni**, te tako biti **primjer drugima**. Iz ove perspektive, Sporazumi o integritetu mogu:

- osnažiti **javne službenike** koji su odlučni boriti se protiv korupcije, te tako zaštititi vlastiti dobar rad u složenim projektima;
- osnažiti doprinos **civilnog društva** u procesu javne nabave

Alat koji može poboljšati proces javnog ugovaranja za buduće projekte

- Sporazumi o integritetu mogu ukazati na sistavne nepravilnosti koje, ako se isprave, mogu rezultirati **znatnim poboljšanjem** svih budućih procesa nabave
- Sporazumi o integritetu mogu potaknuti **institucionalne promjene**, poput; povećanog korištenje sustava e-nabave, jednostavnijih sustavnih procedura, te poboljšavanja regulatornih mjera.

Za više informacija:

Transparency international - Tajništvo

<http://www.transparency.org/whatwedo/tools>

http://transparency.hu/uploads/docs/handbook_on_the_integrity_pact.pdf

Transparency international Hrvatska

Zagreb, Trg Mažuranića 6/I

T/ +385 1 4830 653 F/+385 1 4830 654

<http://www.transparency.hr/hr/>

ured@transparency.hr